Комунальний заклад Львівської обласної ради

«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»

Кафедра природничо-математичної освіти

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ УЧИТЕЛІВ БІОЛОГІЇ «Біологія: екологізація освітнього процесу»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри природничо-математичної освіти

(протокол № 9 від 26.08.2021р.)

Завідувач кафедри О.В. Шаповаловський

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 7 від 30.08.2021р.)

Голова науково-методичної ради П.К. Хобзей

І. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації учителів біології **«Біологія: екологізація освітнього процесу»**

Розробник: професор кафедри природничо-математичної освіти, доктор педагогічних наук Новикова Н. І.

Мета: забезпечення професійного розвитку сучасного вчителя-природничника у його підготовці до роботи в умовах перехідного періоду розбудови нової української школи відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти.
Науково-дидактичний супровід підвищення педагогічної майстерності вчителів біології згідно з вимогами кваліфікаційної характеристики та функціональних обов'язків вчителя біології, професійний розвиток відповідно до сучасних потреб споживачів освітніх послуг
Напрям: забезпечення і підтримка навчання, виховання та розвитку учнів в освітньому середовищі, рефлексія і професійний саморозвиток педагога в умовах суспільних викликів, зокрема:

1. Знання і розуміння основних механізмів функціонування і реалізації компетентнісної парадигми навчання, зокрема й способів реалізації інтеграційного підходу сучасних практик компетентнісного навчання учнів.
2. Вміння зосередити увагу вчителя на наскрізних змістових лініях та забезпечити їх окреслення у змісті програми з біології перехідного періоду; розширити реалізацію ключових компонентів Нової української школи через інтеграцію ідей медіаосвіти і медіаграмотності, життєвих умінь.
3. Усвідомлення і розуміння формули професійного розвитку як частково визначеної диспозиції педагогів. методичної компетентності.
4. Розвиток професійних компетентностей (наукові знання навчального предмета, фахових методик, технологій); моделювання уроків на основі сучасних технологій, в основі яких компетентнісний підхід.
5. Удосконалення фахової майстерності вчителів біології через упровадження в освітній процес передового досвіду й інновацій українських і зарубіжних педагогів для формування конкурентноздатної особистості.
Ціннісні орієнтири нового Державного стандарту базової середньої освіти
Обсяг: 30 годин.
Вид: навчання за програмою підвищення кваліфікації.
Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна, змішана (очно-дистанційна).

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

- мовно-комунікативна – здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів;
- предметно-методична - здатність формувати ціннісні ставлення в учнів;
- інформаційно-цифрова – здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі;
- організаційна – здатність організовувати різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів ;
- інноваційна – здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області.

Очікувані результати навчання:

1. Демонструє вміння конструювати та реалізувати сучасні програми навчання біології з використанням компетентнісних практик.

2. Вміє реалізовувати методологічні засади екологізації освітнього процесу.

3. Моделює уроки біології на основі сучасних технологій, в основі яких – формування екологічної компетентності учнів.

4. Упроваджує технологічний підхід до екологізації освітнього процесу.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат**.**

ІІ. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Інтеграційно-мотиваційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 2 години

(практичне, 2 години)

1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою.
2. Формування очікувань учасників.

Модуль 1. Освітня політика

Час за робочою навчальною програмою – 4 години

(лекція, 2 години; практичне, 2 години)

1. Реформування шкільної освіти в Україні. Нова українська школа.
2. Впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти. Компетентнісний потенціал і його реалізація через освітні галузі.

Модуль 2. Методологічні засади екологізації освітнього процесу (*лекція, 8 годин практичне,*

Тема 2.1. Екологізація – провідна тенденція розвитку освіти (*лекція, 4 години)*

План лекційного заняття

2.1.1. Історія становлення і розвитку екологічної освіти

2.1.2. Холістичний підхід до процесу навчання (Д. Міллер)

2.1.3. Системна тріада Техно↔Психо↔Еко в холістичному навчанні: сутність, риси, взаємозв’язок

Тема 2.2. Екологія в сучасній науковій картині світу (*лекція, 4 години)*

План лекційного заняття

2.2.1. Виникнення і становлення наукової картини світу

2.2.2. Провідні наукові дисципліни у формуванні наукової картини світу (фізична, еволюційно-біологічна, психологічна, лінгвістична)
2.2.3. Вчення В. Вернадського про біосферу-ноосферу
2.2.4. Значення вчення В. Вернадського для сучасної наукової картини світу

Тема 2.3. Ціннісні орієнтири учнів Нової української школи *(практичне , 2 години)*

План практичного заняття

3.5. Підготовка та опрацювання матеріалів про ціннісні орієнтири в курсі біології (становлення вільної особистості та самостійність; здоров'я та добробут; довіра та безпека; активна громадянська позиція та патріотизм; любов до рідного краю та відповідальність до довкілля)
3.6. Методика викладання окремих тем шкільного курсу біології в екологічному аспекті

Модуль 3. Технологічний підхід до екологізації освітнього процесу

Тема 3.1. Інноваційні технології навчання *(лекція, 2 години)*

План лекційного заняття

3.1.1. Формування екологічної компетентності учнів на основі ціннісних орієнтирів, зокрема, любові до рідного краю та відповідальності до довкілля

3.1.2. Екологізація освітнього процесу засобами інноваційних, рефлексивно-предметних, ігрових, тренінгових технологій
3.1.3. Квест-технології: переваги, значення та особливості
3.1.4. Актуальні проблеми STEM-освіти. Компетентнісно орієнтований потенціал проєктів шкільного курсу біології

Тема 3.2. Інноваційні технології як форма активізації пізнавальної активності учнів *(практичне , 4 години)*

План практичного заняття

3.2.1. Моделювання квесту, його дидактичне забезпечення

3.2.2. Укладання тематики і розробка екологічних проєктів
3.2.3. Використання кейс-технологій

Модуль 4. Формування екологічної компетентності учнів *(лекція, 2*

Варіант 1.

Тема 4.1. Дидактичне забезпечення екологізації базової середньої освіти учнів *(лекція, 2 години)*

План лекційного заняття

Змістовий компонент шкільного курсу біології

Метод кластера в освітньому просторі

4

2.3.5. У Ціннісно орієнтовані заняття екологічної спрямованості: структура, методи, прийоми.

Інноваційні онлайн-продукти

Тема 4.2. Позакласна та позашкільна екологічна діяльність школярів **(***практичне , 4 години)*

План практичного заняття(тренінгу)

4.2.1. Психологічні особливості формування екологічних понять в учнів загальноосвітніх навчальних закладів

4.2.2. Окреслення форм і методів екологічної освіти і виховання учнів: навчальні екскурсії, походи, екологічна стежка, екологічна співпраця, конкурси, вікторини (робота в групах)

4.2.3. Підготовка та опрацювання матеріалів про ціннісні орієнтири

Варіант 2.

Тема 4.1. Шляхи формування екологічної компетентності старшокласників *(лекція, 2 години).*

План лекційного заняття

4.1.1. Особливості підготовки вчителя до реалізації компетентнісно орієнтованої програми з біології в перехідний період

1.2. Науково-методичний аналіз ресурсного забезпечення викладання біології в старших класах в екологічному аспекті

Тема 4.2. Організація формальної і неформальної екоосвіти **(***практичне , 4 години)*

План практичного заняття (групова робота)

Висвітлення питань екобезпеки і сталого розвитку у формальній і неформальної екоосвіті

4.2.2. Сучасні практики компетентнісного навчання учнів (фрагменти майстер-класів)

4.2.3. Реалізація ключових умінь, визначених Британською радою, в різних формах організації екоосвіти

. Сучасні освітні методики та інструменти у формуванні екологічної компетентності старшокласників

. Моделювання окремих занять в аспекті екологізації змісту програми з біології в 6-11 класах (робота в групах)

Вихідне діагностування. Рефлексія

(*практичне , 2 години)*

Контроль за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми.

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.

ІІІ. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назви тем		Кількість годин		
		Усього	**Лекції**	**Практичні**
Інтеграційно-мотиваційне заняття		**2**		**2**
1.Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою.				1
2. Формування очікувань учасників				1
Модуль 1. Освітня політика		**4**	**2**	**2**
1.Реформування шкільної освіти в Україні. Нова українська школа			2	
2.Впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти. Компетентнісний потенціал і його реалізація через освітні галузі				2
Модуль 2. Методологічні засади екологізації освітнього процесу		**10**	**8**	**2**
Тема 2.1. Екологізація – провідна тенденція розвитку освіти			4	
Тема 2.2. Екологія в сучасній науковій картині світу			4	
Тема 2.3. Ціннісні орієнтири учнів Нової української школи				2
Модульна контрольна робота				
Модуль 3. Технологічний підхід до екологізації освітнього процесу		**6**	**2**	**4**
Тема 3.1. Інноваційні технології навчання			2	
Тема 3.2. Інноваційні технології як форма активізації пізнавальної активності учнів				4
Модульна контрольна робота				
Модуль 4. Формування екологічної компетентності учнів		**6**	**2**	**4**
Варіант 1	Тема 4.1. Дидактичне забезпечення екологізації базової середньої освіти учнів		2	
	Тема 4.2. Позакласна та позашкільна екологічна діяльність школярів			4

Варіант 2	Тема 4.1. Шляхи формування екологічної компетентності старшокласників		2	
	Тема 4.2. Організація формальної і неформальної екоосвіти			4
Вихідне діагностування. Рефлексія		**2**		**2**
Всього годин:		**30**	**14**	**16**